

เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อ

(HIGH MANGANESE STEEL CASTINGS)

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ช่าง กรมอู่ ทหารเรือ

เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อ

(HIGH MANGANESE STEEL CASTINGS)

มาตรฐานพิธีการช่าง
เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อ

มพช.อร. 9555 - 01 - 30

กองควบคุมคุณภาพ กรมพัฒนาการช่าง
กรมอุตสาหกรรมเหล็ก

วันที่รับเข้า	๑๗.๑.๕๐
เลขที่รับเข้า	1๐๐
เลขที่หนังสือ	๑๗๐๑๙๕๕-๐๑-๓๐

ร.อ.วิจัยและพัฒนา
เลขรับ ๗๒๕
วันที่ 29 ก.ค. 2530
เวลา ๑๘๑๕

กองควบคุมคุณภาพ
รับที่ ๑๐๕๕
วันที่ 22 ก.ค. 2530
เวลา ๑๑๐๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ อร. (แผนกทดสอบโครงสร้าง กก.กพช.อร.โทร.๘๐๕๓)

ที่ วันที่ ๒๒ ก.ค. ๓๐

กรมพัฒนาการช่าง
รับที่ ๒๑๕๕
วันที่ ๒๒ ก.ค. ๒๕๓๐
เวลา ๐๙๓๐

เรื่อง ขอส่งมาตรฐานผลิตภัณฑ์ช่างเรื่อง เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อ

เสนอ ทน.ทดสอบโครงสร้าง

กระผมได้จัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ช่างเรื่อง เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อ (High Manganese Steel Castings) ขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเรือ ในการที่จะจัดทำข้อกำหนดเพื่อจัดซื้อหรือเลือกใช้เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อรวมทั้งวิธีการทดสอบอย่างคร่าว ๆ

จึงเสนอมานี้เพื่อโปรดพิจารณาเสนอ รอง จก.กพช.อร. เพื่อพิจารณาตรวจสอบต่อไป.

วันที่ ร.ค. ๒๒ กคพช.

รทก.ประจำแผนกทดสอบโครงสร้าง

แผนกวิชาการ
รับ ๓๙๐
30 ก.ค. 2530
๐๙๖๐

เสนอ กก.กพช.อร.

วันที่ ร.ค. โกรท กมลนาวัน ได้จัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ช่าง เรื่อง แมงกานีสสูงหล่อ เพื่อประโยชน์สำหรับหน่วยต่างๆ ในทร.ขอได้โปรดพิจารณาคำเนินการต่อไปด้วย.

น.ท. *[Signature]*
ประจำแผนก ๗ ทำการแทน
ทน.ทดสอบโครงสร้าง

๒๒ ก.ค. ๓๐

[Handwritten notes in Thai script]
น.ท. นพ. อร.
ได้เตรียมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ช่างเรื่อง
เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อ ไว้เรียบร้อยแล้ว
ให้ส่งแผนกต่อไป
น.ท. อ. นพ. อร. โทร. ๑๑๐๒
กองพ. ๗ จัดพิมพ์แจกจ่ายหน่วย
ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ก.อ. *[Signature]*
รองจก.กพช.อร.
๒๗ ก.ค. ๓๐.

เสนอ รอง จก.กพช.อร.

เพื่อโปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบต่อไปด้วย.

น.อ. *[Signature]*
ทก.กก.กพช.อร.

๒๒ ก.ค. ๓๐

กจพ.กพช.อร.

ดำเนินการจัดพิมพ์และแจกจ่ายผู้เกี่ยวข้อง

ทล.ร.ค. *[Signature]*
จก.กพช.อร.

๒๗ ก.ค. ๓๐

เพื่อหาที่มีความรู้และเข้าใจงานการจัดซื้อ เหล็กกล้า และตรวจสอบเหล็กกล้า
แมงกานีสสูงหล่อ จึงเห็นเป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานเหล็กกล้าแมงกานีสสูง
หล่อ (High Manganese Steel Castings) ขึ้น เพื่อใช้เป็นมาตรฐานที่สุด
การช่างของ กรมอุทกหารเรือต่อไป โดยกำหนดมาตรฐานเรื่องนี้ตาม

JIS G 5131 - 1978 High Manganese Steel Castings

มาตรฐานฉบับนี้มี 7 หน้า

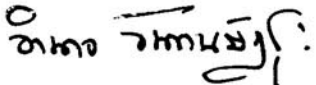
ประกาศ

เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ช่างกรรมคู่มือหทารเรือ

พ.ศ. 2530

อาศัยอำนาจตามความข้อ 7.3 และข้อ 12 แห่งระเบียบกรมคู่มือ-
หทารเรือว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์ช่าง พ.ศ. 2529 เจ้ากรมพัฒนาการช่าง
กรรมคู่มือหทารเรือ จึงกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ช่างกรรมคู่มือหทารเรือ หมายเลข
มพช.อร. 9555 - 01 - 30 เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อ

ประกาศ ณ วันที่ 27 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2530

พลเรือตรี
(อานาจ จันทนมัณฑระ)
เจ้ากรมพัฒนาการช่าง

มาตรฐานพัสตุการช่าง

เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อ

(High Manganese Steel Castings)

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานพัสตุการช่างนี้กำหนดชั้นคุณภาพ ส่วนประกอบและวิธีการผลิต คุณสมบัติที่ต้องการและการทดสอบ ขนาดและเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน และการกำหนดเครื่องหมายเพื่อใช้สำหรับเป็นมาตรฐานอ้างอิง
- 1.2 มาตรฐานพัสตุการช่างนี้ครอบคลุมถึงเหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อ รวมทั้งหมด 5 ชั้นคุณภาพด้วยกันตั้งแต่ชั้นคุณภาพ 1 2 3 11 และ 21

2. ชั้นคุณภาพ

2.1 ชั้นคุณภาพและสัญลักษณ์จะปรากฏอยู่ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ชั้นคุณภาพและสัญลักษณ์

(ข้อ 2.1)

ชั้นคุณภาพ	สัญลักษณ์	ข้อระบุ
ชั้นคุณภาพ 1	SCMnH 1	สำหรับใช้งานทั่ว ๆ ไป (ผลิตภัณฑ์ธรรมดา)
ชั้นคุณภาพ 2	SCMnH 2	สำหรับใช้งานทั่ว ๆ ไป (ผลิตภัณฑ์เกรดสูงและผลิตภัณฑ์แม่เหล็กดูดไม่ติด)
ชั้นคุณภาพ 3	SCMnH 3	สำหรับใช้งานประเภทรางรถ
ชั้นคุณภาพ 11	SCMnH 11	สำหรับงานที่ต้องการความเค้นพิสูจน์ (Proof stress) สูงและความต้านทานต่อการสึกหรอ (Abrasion resistance) สูง เช่น ค้อน แผ่นบดแร่ เป็นต้น
ชั้นคุณภาพ 21	SCMnH 21	สำหรับใช้งานประเภทที่ต้องตีคัลลานไปกับพื้นเช่น

3. วิธีการผลิต

- 3.1 เหล็กกล้าหล่อ (Steel castings) นี้ควรจะผ่านกรรมวิธีทางความร้อน (Heat treatment) เพื่อให้โครงสร้างของโลหะมีความสม่ำเสมอทั้งชิ้นงานโดยการอบให้ความร้อนภายในเตาอบ ดังระบุไว้ในตารางที่ 3
- 3.2 เหล็กกล้าหล่อ (Steel castings) สามารถจะทำการเชื่อมแซมได้ด้วยวิธีการเชื่อม (Welding) หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสม ถ้ามีการเชื่อม (Welding) เกิดขึ้น ควรจะทำการอบให้ความร้อนชิ้นงานอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้โครงสร้างของโลหะมีความสม่ำเสมอขึ้น

4. การกำหนดเครื่องหมายที่สุด

- 4.1 การกำหนดเครื่องหมายที่สุด กำหนดตามอนุพจนกที่ 1 ของพจนก ก. การทำเครื่องหมายที่สุด จะเปรียบกรมอุตุนิยมวิทยาว่าด้วยมาตรฐานที่สุด การช่าง พ.ศ. 2529

5. ส่วนประกอบทางเคมี

- 5.1 เหล็กกล้าแมงกานีสสูงหล่อจะต้องมีส่วนประกอบทางเคมีตามตารางที่ 2
- 5.2 วิธีวิเคราะห์ส่วนประกอบทางเคมีให้ใช้วิธีที่เหมาะสม

ตารางที่ 2 ส่วนประกอบทางเคมี

(ข้อ 5.1)

ชั้นคุณภาพ	สัญลักษณ์	ส่วนประกอบทางเคมี %						
		C	Si	Mn	P	S	Cr	V
			สูงสุด		สูงสุด	สูงสุด		
ชั้นคุณภาพ1	SCMnH1	0.90-1.30	-	11.00-14.00	0.100	0.050	-	-
ชั้นคุณภาพ2	SCMnH2	0.90-1.20	0.80	11.00-14.00	0.070	0.040	-	-
			สูงสุด					
ชั้นคุณภาพ3	SCMnH3	0.90-1.20	0.30	11.00-14.00	0.050	0.035	-	-
			-0.80					
ชั้นคุณภาพ11	SCMnH11	0.90-1.30	0.80	11.00-14.00	0.070	0.040	1.50-2.50	-
			สูงสุด					
ชั้นคุณภาพ21	SCMnH21	1.00-1.35	0.80	11.00-14.00	0.070	0.040	2.00-3.00	0.40
			สูงสุด					-0.70

6. คุณสมบัติทางกล

(Mechanical properties)

6.1 คุณสมบัติทางกลของเหล็กกล้าแรงดึงสูงจะต้องเป็นไปตามตารางที่ 3
ตารางที่ 3 คุณสมบัติทางกล

(ข้อ 6.1)

ชั้นคุณภาพ	สัญลักษณ์	การวัดทาง ความร้อน	การทดสอบความต้านแรงดึง		
			การชุบแข็ง °C	ความเค้นกึ่งจริง (Proof stress) kgf/mm ² (N/mm ²)	ความต้านแรงดึง kgf/mm ² (N/mm ²)
ชั้นคุณภาพ 1	SCMH 1	1000 ชุบเย็น	-	-	-
ชั้นคุณภาพ 2	SCMH 2	1000 ชุบเย็น	-	75 ต่ำสุด (736) ต่ำสุด	35 ต่ำสุด
ชั้นคุณภาพ 3	SCMH 3	1050 ชุบเย็น	-	75 ต่ำสุด (736) ต่ำสุด	35 ต่ำสุด
ชั้นคุณภาพ 11	SCMH11	1050 ชุบเย็น	40 ต่ำสุด (392) ต่ำสุด	75 ต่ำสุด (736) ต่ำสุด	20 ต่ำสุด
ชั้นคุณภาพ 21	SCMH21	1050 ชุบเย็น	45 ต่ำสุด (441) ต่ำสุด	75 ต่ำสุด (736) ต่ำสุด	10 ต่ำสุด

หมายเหตุ : 1. N/mm² = 1 MPa

7. ลักษณะทั่วไป

7.1 เหล็กกล้าแรงดึงสูงจะต้องมีคุณสมบัติและขนาดจากข้อกำหนดหรือที่อื่น
 อื่นด้วย เช่น รอยแตก ร้าว โพรงก๊าซ ซึ่งจะมีผลต่อการรับน้ำหนัก

8. รูปร่าง ขนาด น้ำหนัก และเกณฑ์ความคลาดเคลื่อน

8.1 รูปร่าง ขนาด และน้ำหนักของเหล็กกล้าหล่อจะระบุในเขียนแบบหรือแบบจำลอง เกณฑ์ความคลาดเคลื่อนของความยาวและความหนาจะเป็นไปตามมาตรฐาน JIS B 0412 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

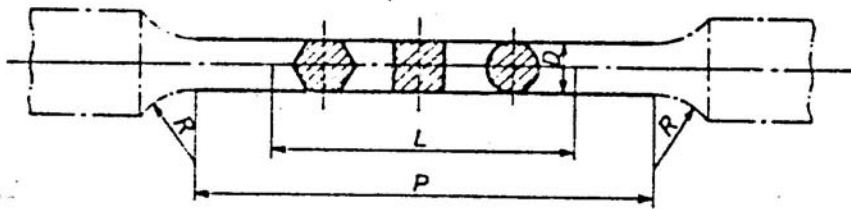
9. การทดสอบ

9.1 การทดสอบทางกล (Mechanical test)

9.1.1 การทดสอบความต้านแรงดึง (Tension test)

การทดสอบความต้านแรงดึงต้องเป็นดังนี้:

(1) ชิ้นทดสอบ (Test piece) ต้องเป็นไปตามรูปที่ 1

รูปที่ 1 ลักษณะของชิ้นทดสอบ

(ข้อ 9.1.1 (1))

หน่วย : มิลลิเมตร

ความยาวที่กัด	เส้นผ่านศูนย์กลาง	ความยาวของส่วนขนาน	รัศมีส่วนโค้งของบ่า
L	D	P	R
5 D	14 มม.	5.5 D ถึง 7 D	15 มม. ต่ำสุด

เมื่อ L คือความยาวพิคัด เป็นมิลลิเมตร

D คือความกว้างของส่วนขนานในระหว่างจุดพิคัด เป็นมิลลิเมตร

P คือความยาวของส่วนขนาน เป็นมิลลิเมตร

R คือรัศมีส่วนโค้งของบ่า เป็นมิลลิเมตร

หมายเหตุ : งานทางปฏิบัติจะใช้ความยาวของส่วนขนาน P เท่ากับ 7 D

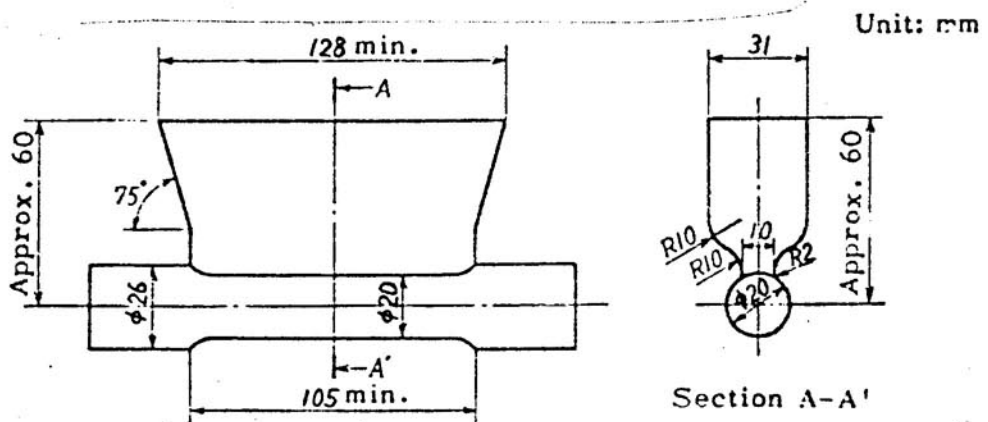
(2) การทดสอบให้เป็นไปตามมาตรฐาน JIS Z 2241 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

10. การตรวจสอบ

10.1 ผลการตรวจสอบของส่วนประกอบทางเคมี คุณสมบัติทางกล ลักษณะที่วาม และขนาดต้องเป็นไปตามข้อ 5. 6. 7. และ 8.

10.2 ชนิดตัวอย่าง (Specimen)

- (1) ชิ้นตัวอย่างต้องทำการหลอมต่างหากจากชิ้นงานจริง
- (2) รูปร่างและขนาดของชิ้นตัวอย่างต้องเป็นไปตามรูปที่ 2

รูปที่ 2 รูปร่างและขนาดของชิ้นตัวอย่าง

(ข้อ 10.2 (2))

10.3 ชิ้นทดสอบจะได้มาโดยการนำชิ้นตัวอย่างจากการหล่อไปทำการปรับแต่ง
ด้วยเครื่องมือกล (Machining) ให้ได้ขนาดตามที่กำหนดไว้

10.4 ในการตรวจสอบเพิ่มเติมนั้นอาจจะทำการทดสอบด้วยวิธีอื่น ๆ ได้อีก
ดังต่อไปนี้ :

- (1) การตรวจสอบด้วยรังสี (Radiographic test)
- (2) การตรวจสอบด้วยน้ำยาแทรกซึม (Liquid penetrant test)
- (3) การทดสอบความแข็ง (Hardness test)
- (4) วิธีทดสอบอื่น ๆ

ในกรณีนี้วิธีการทดสอบและหลักเกณฑ์ในการยอมรับจะต้องเป็นไปตาม
มาตรฐาน JIS หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

การทดสอบหมายเลข (1) จะเป็นไปตาม JIS G 0581 หรือมาตรฐาน
อื่นที่เทียบเท่า

การทดสอบหมายเลข (2) จะเป็นไปตาม JIS Z 2343 หรือมาตรฐาน
อื่นที่เทียบเท่า

การทดสอบหมายเลข (3) จะเป็นไปตาม JIS Z 2243 หรือมาตรฐาน
อื่นที่เทียบเท่า